

Patienter med funktionsnedsättning

Överenskommelse vid sjukhusvistelse på akutmottagning och vid inläggning

Delregional överenskommelse inom Södra Älvsborg

Patienter med funktionsnedsättning Överenskommelse vid sjukhusvistelse – Delregional överenskommelse inom Södra Älvsborg

Innehållsförteckning

1. Inledning

2. Patienter med funktionsnedsättning som bor i bostad med särskild service enligt LSS
  - 2.1 Kommunens ansvar vid besök på akutmottagningen och vid inläggning
  - 2.2 Regionens ansvar vid inläggning

3. Patienter med funktionsnedsättning som har personlig assistans
  - 3.1 Personlig assistans vid sjukhusvistelse
  - 3.2 Kommunens och assistansanordnarens ansvar vid besök på akutmottagningen och vid inläggning
  - 3.3 Regionens ansvar vid inläggning

4. Överenskommelse om ekonomisk ersättning för medföljande kommunal personal under sjukhusvistelse.
  - 4.1 Vägledande principer
  - 4.2 Ersättning

5. Bilagor
  - 5.1 Viktigt att tänka på. Vanliga frågor och svar
  - 5.2 Underlag för fakturering vid köp av personal

Godkänd av/datum: Styrgrupp närvård/2012-05-25
Reviderad av/datum: Styrgrupp närvård/2015-05-29
Framtaget av/datum: Referensrådet/2012-04-19

Patienter med funktionsnedsättning - överenskommelse vid sjukhusvistelse

- Delregional överenskommelse inom Södra Älvsborg

1. Inledning

Överenskommelsen reglerar ansvar och befogenheter vid sjukhusvistelse när en patient med funktionsnedsättning på grund av särskilda skäl har behov av medföljande personal från sin hemkommun. Överenskommelsen kan också i vissa delar tillämpas när patienten har personlig assistans.

Patienter med funktionsnedsättning är en utsatt grupp som kan ha stora svårigheter i sin kommunikation med omvärlden. Om personen då, beroende av sin ohälsa, kräver sjukhusvård är det extra betydelsefullt att samverkan mellan vårdgivarna fungerar på ett optimalt vis.

Med särskilda skäl avses sådana förhållanden och omständigheter som omöjliggör en god och säker vård under sjukhusvistelse, och som inte kan lösas på annat sätt än att personal som känner patienten väl finns med under sjukhusvistelsen under patientens vakna tid.

Särskilda skäl bör anses föreligga i situationer där:

- Personens möjligheter att kommunicera kräver att en, eller ett starkt begränsat antal personer, med ingående kunskaper om patienten finns till hands.
- Karaktären av funktionsnedsättningen gör det särskilt angeläget att patienten har stöd av personal som har ingående kunskaper om funktionsnedsättningen och känner patienten väl.
- Hälsotillståndet kräver att ett starkt begränsat antal personer, med ingående kunskaper om patienten finns till hands.

2. Patienter med funktionsnedsättning som bor i bostad med särskild service enligt LSS

2.1 Kommunens ansvar vid besök på akutmottagningen och vid inläggning.

- Vårdbegäran skrivs och lämnas enligt [”Rutinen för samordnad vårdplanering - SVPL”](#). Vårdbegäran ska vara ifyllt och lämnas till aktuell vårdgivare, t.ex. på akutmottagningen. Vårdbegäran skickas i första hand via IT-stödet ”KLARA SVPL”, alternativt på den manuella reservblanketten.
- I första hand bör anhöriga följa med vid besök på akutmottagningen. I de fall anhöriga av olika skäl inte har möjlighet till detta, följer kommunens personal med.
- Medföljande personal stannar kvar under vistelsen på akutmottagningen.

Godkänd av/datum: Styrgrupp närård/2012-05-25

Reviderad av/datum: Styrgrupp närård/2015-05-29

Framtaget av/datum: Referensrådet/2012-04-19

- Om inläggning på vårdavdelning blir aktuell, följer kommunens personal med till avdelningen och ger information till avdelningspersonal.

2.2 Regionens ansvar vid inläggning

- Under vistelsen på vårdavdelningen har regionen ansvaret för omvårdnads- och sjukvårdsinsatser.
- Om det finns särskilda skäl, som till exempel kommunikationssvårigheter eller när karaktären på funktionsnedsättningen gör det extra angeläget, kan ansvarig chef på sjukhusets avdelning kontakta chefen för det kommunala boendet för att denne ska vara behjälplig att rekommendera personal som känner patienten.
- Sjukhuset har det yttersta ansvaret för personalbemanning och kommunen kan säga nej till begäran. Om det finns särskilda skäl bör kommunen för patientens bästa vara behjälplig. Skriftlig överenskommelse för personalköp där sjukhuset är köpare och kommunen är säljare upprättas. Överenskommelsen reglerar omfattning och ersättning för personalköp samt arbetsgivaransvar.
- Om inläggning sker på en tid då sjukhusets chef inte har möjlighet att nå ansvarig chef i kommunens verksamhet ska medföljande personal ha befogenhet att göra en tillfällig överenskommelse om medföljande personal fram tills ansvarig chef kan ta ställning till begäran om medföljande personal.
- Följ [”Rutinen för samordnad vårdplanering - SVPL”](#), till exempel gällande inskrivningsmeddelande, kallelse och vårdplaneringsunderlag, vårdplan, utskrivningsmeddelande och information vid utskrivning.

3. Patienter med funktionsnedsättning som har personlig assistans

Personlig assistans är ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som har omfattande funktionsnedsättning. Den som har beslut om personlig assistans väljer själv vem som ska utföra insatsen, det kan vara ett privat assistansbolag, ett kooperativ eller kommunen. Brukaren kan också själv vara arbetsgivare för sina assistenter.

Assistenterna är brukarens stöd att utföra sådant som han/hon inte kan på grund av stor och varaktig funktionsnedsättning. Assistenterna följer brukaren och är inte knuten till någon verksamhet.

Denna övergripande överenskommelse om medföljande personal vid sjukhusvistelse gäller för kommunal assistansanordning men bör kunna vara vägledande vid samverkan med andra assistansanordnare.

Godkänd av/datum: Styrgrupp närård/2012-05-25
Reviderad av/datum: Styrgrupp närård/2015-05-29
Framtaget av/datum: Referensrådet/2012-04-19

3.1 Personlig assistans vid sjukhusvistelse

- Huvudregeln är att patienten inte har rätt till personlig assistans under vårdtid på sjukhus.
- Personlig assistans kan medges vid sjukhusvistelse om det finns särskilda skäl. Det framgår i så fall av Försäkringskassans beslut och assistansersättning utgår till den som beviljats assistansen. Patienten själv och assistenternas arbetsgivare (assistansanordnaren) känner till vad som gäller.
- Patient som har Försäkringskassans beslut om assistans vid sjukhusvistelse kan ha med sina assistenter upp till max fyra veckor. Assistenterna bistår i vården enligt Försäkringskassans beslut. Detta förutsätter samtycke från och samplanering med sjukhusets personal. Sjukhuset har inga kostnader för den personliga assistansen.
- För patienter som inte har beslut på assistans vid sjukhusvistelse kan sjukhuset vid behov kontakta assistansanordnaren för att höra om det finns möjlighet att köpa medföljande personal. En skriftlig överenskommelse om köp av personal och ersättning bör upprättas.

3.2 Kommunens och assistansanordnarens ansvar vid besök på akutmottagningen och vid inläggning.

- Vårdbegäran skrivs i de fall personen också är inskriven i kommunens hemsjukvård enligt [”Rutinen för samordnad vårdplanering - SVPL”](#).
- Personlig assistent och/eller anhörig stannar kvar under vistelsen på akutmottagningen.
- Om inläggning på vårdavdelning blir aktuell följer den personliga assistenten och/eller anhörig med till avdelningen och bistår patienten med att lämna information till avdelningspersonal.
- Om patienten har beslut om assistans vid sjukhusvistelse krävs en samplanering mellan assistenterna och avdelningspersonalen. Försäkringskassans beslut om vad som ingår i assistansen ska vara vägledande.
- Samplanering krävs också om sjukhuset köper medföljande personal från kommunen eller annan assistansanordnare.

3.3 Regionens ansvar vid inläggning

- Under vistelsen på vårdavdelningen har regionen ansvaret för omvårdnads- och sjukvårdsinsatser.

Godkänd av/datum: Styrgrupp närård/2012-05-25
Reviderad av/datum: Styrgrupp närård/2015-05-29
Framtaget av/datum: Referensrådet/2012-04-19

- Om patienten har medföljande assistent krävs samplanering. Assistenterna ersätter inte sjukhusets personal utan ska ses som patientens stöd för att klara sitt vardagliga liv.
- Samplanering krävs också om sjukhuset köper medföljande personal från kommunen eller annan assistansanordnare.
- I tillämpliga fall följa [”Rutinen för samordnad vårdplanering - SVPL”](#), till exempel gällande inskrivningsmeddelande, kallelse och vårdplaneringsunderlag, vårdplan, utskrivningsmeddelande och information vid utskrivning.

4. Överenskommelse om ekonomisk ersättning för medföljande kommunal personal under sjukhusvistelse.

4.1 Vägledande principer

Antalet personer som omfattas av denna överenskommelse torde vara få. Det är därför angeläget att förenkla hanteringen av ersättning när sjukhusen köper medföljande personal från kommunens verksamheter. Ersättningsprincipen kan också tillämpas när sjukhus köper personal från ex privata boendeentreprenörer eller assistanssamordnare.

Sjukhuset (köparen) svarar för att en skriftlig överenskommelse upprättas för personalköp från kommun eller annan vårdgivare. I överenskommelsen ska omfattning och timersättning framgå.

Respektive sjukhus ersätter kommunen/vårdgivaren för de timmar som personal på grund av särskilda skäl är hos patienten under sjukhusvistelsen.

Ett av båda parter tillstyrkt, individuellt debiteringsunderlag för respektive patient ligger till grund för fakturering. Säljaren svarar för fakturan.

4.2 Ersättning

Ersättningen är fast och enhetlig och utgår från den assistansersättning som årligen fastställs av regeringen. Ersättning per timma är statlig assistansersättning med 20 % uppräkningsfaktor för att täcka vissa merkostnader som sjukhusvistelsen medför för medföljande personal.

Referensförteckning

Prop 199293:159 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade
SFB, Socialförsäkringsbalken kap 51 3 § om personlig assistans.

Patienter med funktionsnedsättning Överenskommelse vid sjukhusvistelse Delregional överenskommelse inom Södra Älvsborg

Viktigt att tänka på:

När en patient med medföljande personal blir inskriven på sjukhuset, övergår hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret till sjukhuset.

Sjukhuset är skyldigt att ge samma omvårdnad av patienter med medföljande personal som till övriga inneliggande patienter.

Den hjälp som medföljande personal ger sina vårdtagare i hemmet skiljer sig många gånger från den omvårdnad som patienten är i behov av under sjukhusvistelse.

Det är inte självklart att medföljande personal har en omvårdnadsutbildning utan han/hon kan lika gärna vara rekryterad på andra grunder.

Det är viktigt med en rak kommunikation mellan sjukhuspersonal och medföljande personal så det inte uppstår några oklarheter om vem som gör vad.

Vanliga frågor och svar:

Ansvar - medföljande personal/ sjukhus:

Vem ansvarar för patienten under sjukhusvistelsen, om patienten har medföljande personal?

Sjukhuset och dess personal, hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret ligger på sjukhuset

Kan medföljande personal bistå i att t.ex. vända patienten? Ja, men ansvaret ligger ytterst på sjukhuset vad gäller hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret.

Kan medföljande personal bistå i sondmatning?

Ja, men ansvaret ligger ytterst på sjukhuset vad gäller hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret.

Kan medföljande personal bistå i användandet av patientens apparatur som T.ex. hemventilator, bostmaskin, BIPAP, under sjukhusvistelsen?

Ja, men ansvaret ligger ytterst på sjukhuset vad gäller hela omvårdnadsansvaret och det medicinska ansvaret.

Kan sjukhuset kräva att medföljande personal ska använda sjukhusets arbetskläder?

Nej, det föreligger inte något krav på att medföljande personal ska bära arbetskläder, utan den medföljande personalen ska följa riktlinjer vad gäller "Basala hygien och klädrutiner" (BHK).

Privata aktörer:

Vad gäller för privata aktörer? Skrivelsen, "Patienter med funktionsnedsättning - Överenskommelse vid sjukhusvistelse, Delregional överenskommelse Södra Älvsborg", kan ses som en riktlinje även för privata aktörer inom assistansverksamhet och boendentreprenader.

Personalansvar:

Vem ansvarar för personalen?

Arbetsgivaransvaret innehas av den ordinarie arbetsgivaren. Arbetsmiljöansvaret ligger hos regionen, men samverkan är en förutsättning.

Kommunen har t.ex. rätt att kontrollera att arbetsmiljökraven är uppfyllda av den verksamhet som köper tjänst av kommunen samtidigt som den verksamhet som köper tjänsten ska se till att arbetsmiljöaspekterna beaktas för den inhyrda personalen.

Vem ansvarar för köpt tjänst?

Vid köpt tjänst/bemanningsköp där personalen t.ex. är anställd av kommunen har kommunen arbetsgivaransvar. Kommunen avgör vilken av dess personal som ska delta i vården på sjukhuset.

Vad gäller vid arbetsskador:

Vid eventuell arbetsskada sker allt i samverkan mellan samtliga inblandade parter. Sjukhuset skriver avvikelser och kommunen står för arbetsskadeanmälan. Detta sker i samverkan så båda parter är informerade. Om fel begås av personalen har personalen ett eget ansvar t.ex. vid oaktsamhet.

Hur går anmälningskyldighet till mellan huvudmän vid avvikelser i vården?

Först och främst används den gemensamma avvikelserutinen.

Vid vanvård, i t.ex. personlig omvårdnad som uppmärksammas från sjukhuset sida, tar sjukhuset kontakt med verksamhetsansvarig inom berörd verksamhet, och vice versa, samt använder avvikelserutinen.

Delegering:

Vad gäller vid delegering?

Kommunens delegering upphör inom sjukhus.

Inom sluten vård kan man inte delegera administrering av läkemedel. Det är förbehållet enbart att utföras av legitimerad personal.

När det gäller medicinsk teknisk produkt beror det på om medföljande personal har kompetens att utföra en arbetsuppgift. Det är verksamhetschefen inom slutenvården som tillser att varje enhet har rutiner för att säkerställa att medföljande personal har tillräckliga kunskaper för att utföra uppgifter med medicinsk teknisk produkt.

För vidare information se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2000:1) om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården.

Patienter med funktionsnedsättning

Underlag för debitering av personalkostnader vid sjukhusvistelse

Faktureringsadress Södra Älvsborgs Sjukhus Alingsås lasarett
FE 1064 FE 952
405 83 GÖTEBORG 405 83 GÖTEBORG

Timtaxa 2014: 280,00 kr

Patientid: _____

Namn: _____

Persnr: _____

Hemkommun: _____

Datum	Medföljande personal från kommunen (Namn, personnummer)	Vårdavdelning/Kostnadsansvarsnummer	Signatur (fastställare)	Antal timmar	Belopp

SÄS och Alingsås lasarett fyller i kolumnerna ovan

Summa att debitera:

Ifylld och godkänd blankett skickas till ansvarig chef i aktuell kommun för debitering från kommunen till SÄS och Alingsås lasarett

Fakturaunderlaget granskat och godkänt:

Fakturaunderlaget granskat och godkänt:

_____
Ansvarig chef sjukhus

_____
Ansvarig chef i kommunen